

Manifest Bio-based Economy

De contouren van een Bio-based Economy - een economie gebaseerd op het gebruik van hernieuwbare grondstoffen – tekenen zich steeds duidelijker af. Partijen uit het maatschappelijk middenveld en uit het Nederlandse bedrijfsleven hebben toenadering gezocht om voor deze belangrijke ontwikkeling gezamenlijke uitgangspunten te formuleren en waar mogelijk samen op te kunnen trekken. Het manifest dat hieruit is voortgekomen, is een intentieverklaring om de totstandkoming van een Bio-based Economy in Nederland zo efficiënt mogelijk te begeleiden en te ondersteunen.

Wij, vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en het maatschappelijk middenveld in Nederland, verklaren het volgende:

Overwegende dat

1. De bio-based economy grote kansen biedt voor de transitie die nodig is om broeikasgassen te verminderen, de ecologische voetafdruk in met name hoge inkomenslanden op de aarde te verminderen, de toegang van sociaal kwetsbare groepen tot duurzame middelen van bestaan te versterken en tegelijk mondiale duurzame welvaarts- en welzijns-groei te realiseren in Nederland en daarbuiten;
2. Er goede kansen liggen voor het Nederlandse bedrijfsleven met een traditie in duurzaam ondernemen, om zich binnen de bio-based economy te onderscheiden met de ontwikkeling van duurzame, bio-based producten;
3. De bio-based economy voor Nederland ook kansen biedt op het gebied van werkgelegenheid, technologie, sociale innovaties en kennisinfrastructuur;
4. Het hierbij gaat om een complexe transitie in een internationale omgeving die naast kansen, ook risico's met zich meebrengt voor mensen, natuurlijke ecosystemen, biodiversiteit en klimaat;
5. Voedselzekerheid, het recht op voedsel en schoon water, en verhoging van voedselproductie op een voor mensen, bodem en ecosystemen duurzame wijze, voorwaarde is voor een duurzame bio-based economy;
6. De geleidelijke en duurzame vervanging van fossiele grondstoffen als basis van onze energiehuishouding en ons materiaalgebruik instrumenteel is om deze transitie tot stand te brengen;
7. Een op basis van duurzame ketens transparante, vrij-toegankelijke, internationale handelsmarkt voor bio-based grondstoffen essentieel is om een succesvolle transitie naar een levensvatbare, ecologisch en economisch duurzame, bio-based economy tot stand te brengen; een dergelijke handelsmarkt wordt gereguleerd door geharmoniseerde wet- en regelgeving;
8. Nederland met sterke sectoren als chemie, agro-food, logistiek en energie, en een traditie van samenwerking tussen overheid, markt en maatschappelijk middenveld, een vooraanstaande rol kan spelen bij de transitie naar een bio-based economy;
9. Ondertekenaars gezamenlijk een bijdrage willen leveren aan de transitie naar een bio-based economy en dat zij daarbij de conclusies en adviezen van de SER, het Rathenau-instituut, de Commissie Corbey (CDB) en de WTC als leidraad bij de uitwerking van deze bijdrage nemen;
10. De steun van overheid en een sterk onafhankelijk functionerend maatschappelijke middenveld een belangrijke voorwaarde is om de 'emerging market' van de bio-based economy verder te kunnen ontwikkelen, zowel nationaal als internationaal;
11. De bio-based economy een doorsnijdend thema is in de economische topsectoren (Agrofood, Tuinbouw en uitgangsmaterialen, High Tech, Energie, Logistiek, Creatieve industrie, Life sciences, Chemie, Water);

Uitgangspunten

12. Onderschrijven daarom de volgende uitgangspunten bij het vormgeven van de transitie naar een bio-based economy:
 - a. Verbetering van de beschikbaarheid van en toegang tot voldoende, veilige en gezonde voeding, en de hernieuwbare grondstoffen die daarvoor nodig zijn, voor iedereen;
 - b. Vermindering van de impact van het huidige energie- en materiaalverbruik per capita in met name hoge inkomenslanden; voortzetting en mogelijk uitbreiding van de strategie om energiegebruik te beperken;
 - c. Gebruik van het cascademodel voor de inzet van biomassa:
 - prioriteit aan hoogwaardige toepassingen
 - toenemend hergebruik van materiaal
 - maximaal benutten van restproducten
 - inzet voor energiedoelinden van biomassa waar geen hoogwaardiger alternatief voor bestaat
 - d. Prioriteit aan inzet van hernieuwbare grondstoffen in land of regio van herkomst;
 - e. Prijspeculatie met grondstoffen en land wordt zoveel mogelijk voorkomen;
 - f. Bij biofuels wordt voorrang gegeven aan die sectoren waarvoor geen duurzaam en economisch haalbaar alternatief bestaat, zoals de luchtvaart en scheepvaart;
 - g. Significante reductie van de uitstoot van broeikasgassen, waarbij rekening wordt gehouden met Indirect Land Use Change (ILUC);
 - h. Behoud van biodiversiteit en ecosysteemdiensten (waaronder bodemvruchtbaarheid): het sluiten van nutriënten kringlopen, bescherming en herstel van de natuurlijke hulpbronnen/ecosystemen;
 - i. Ondersteuning van de internationale handelsmarkt door afgewogen en geharmoniseerde wet- en regelgeving inclusief bindende duurzaamheidscriteria;
 - j. Mensenrechten zijn een voorwaarde voor een biobased economy; garanderen van effectieve deelname van iedereen die betrokken is bij de bio-based economy om op effectieve en waardige wijze bij te dragen aan deze transitie;
 - k. Verhoging van de productiviteit: bodem, nutriënten, water, kapitaal (machines, investeringen) en arbeid op een voor mensen, bodem, biodiversiteit en ecosystemen duurzame wijze;

Acties

13. Spreken af in wisselende samenwerkingsverbanden de bio-based economy in lijn met voornoemde uitgangspunten in de praktijk vorm te geven door acties zoals:
 - het onderzoeken hoe productie- en distributieketens kunnen worden verduurzaamd;
 - het ondersteunen van veelbelovende duurzame initiatieven;
 - verbetering van de kwaliteit van arbeid en scholing; afstemming van opleidingen in onderwijs en wetenschap op de toekomstige bio-based economy;
 - vomen van joint factfinding en coproductie rond onderzoeksvragen uit de onderzoeksagenda van WTC;
 - meedenken over duurzaamheidscriteria, certificering van biomassa, verdere ontwikkeling en handhaving van internationale wet- en regelgeving en maatschappelijke acceptatie van de bio-based economy.

Concluderend: wij, de ondertekenaars van dit Manifest,

14. Verbinden ons in het streven naar een duurzame bio-based economy die de draagkracht van ecosystemen en de eerste levensbehoeften van mensen als randvoorwaarden erkent;
15. Committeren ons tot het aangaan van samenwerkingsverbanden om de bio-based economy in de praktijk vorm te geven in lijn met de genoemde uitgangspunten;
16. Spreken af elkaar, zoveel als mogelijk als binnen de wettelijke kaders is toegestaan, te informeren over geleerde lessen, dilemma's en aspiraties om zo te bouwen aan de kaders van een bio-based economy die kansen biedt voor mens, milieu en duurzame economische groei;
17. Vragen de Nederlandse overheid
 - de genoemde uitgangspunten nationaal en internationaal actief uit te dragen en te ondersteunen in beleid en bijbehorend financieel instrumentarium,
 - monitoring te bevorderen van de voortgang van de bio-based economy, inclusief arbeidsmarkt- en duurzaamheidsinformatie.
 - zich open op te stellen voor, en bij te dragen aan initiatieven die voortkomen uit onze samenwerkingsverbanden,

Dit manifest heeft een geldigheidstermijn van 3 jaar en loopt af op 1 oktober 2014. Partijen zullen voorafgaand aan deze datum de gemaakte afspraken evalueren, met als inzet een actualisering van het manifest.

Annex

Code of Conduct

- Het manifest is een intentieverklaring van betrokken partijen. Dat betekent enerzijds dat het geen juridisch bindend document is waarop partijen elkaar in rechte zouden kunnen aanspreken. Anderzijds is het wel een nadrukkelijke gedeelde intentie; het onderstreept het oprechte voornemen van alle betrokken partijen om van deze ontwikkeling een succes te maken, in termen van economie én duurzaamheid. Het is geen vrijblijvend document en krijgt vervolg in de voorgenomen acties.
- Partijen gebruiken elkaars logo niet, dan na expliciete voorafgaande toestemming. Het manifest wordt niet gebruikt in offerte- of subsidietrajecten als 'bewijs van goed gedrag'.
- Betrokken partijen zullen zich in dit proces tot elkaar verhouden langs de lijnen van de goede trouw die in het maatschappelijk verkeer betamelijk worden geacht.

Delft, 29 september 2011

Ondertekenaars:

- *Argos Groep BV*
- *Arizona Chemicals*
- *Attero*
- *Avantium*
- *AVEBE*
- *Boschap - Bedrijfschap voor bos en natuur*
- *Both ENDS*
- *Bruins & Kwast Biomass Management*
- *BTG Biomass Technology Group*
- *Bunnik Plants*
- *Branche Vereniging Organische Reststoffen*
- *Croda Gouda*
- *Den Ouden Groep*
- *DSM*
- *Dutch Biorefinery Cluster*
- *Eneco*
- *Energie Nederland*
- *Essent NV*
- *Friesland Campina*
- *Gebroeders Duijvestijn*
- *Greenchoice*
- *Havenbedrijf Rotterdam NV*
- *IUCN NL*
- *KLM*
- *Lans*
- *NatureWorks BV*
- *Natuurmonumenten*
- *NOM, Investerings- en ontwikkelingsmaatschappij voor Noord-Nederland*
- *Oxfam Novib*
- *Platform Bio-Energie*
- *Productschap Akkerbouw*
- *Productschap Tuinbouw*
- *Purac*
- *Rabobank*
- *Royal Cosun*
- *Solidaridad*
- *Staatsbosbeheer*
- *Stichting Natuur en Milieu*
- *Synbra*
- *VAR*
- *VNO-NCW*
- *VNP*
- *Wereld Natuur Fonds*